

**Literatura i Societat a l'Edat Mitjana****2015/2016**

Codi: 103368

Crèdits: 6

| Titulació                                  | Tipus | Curs | Semestre |
|--------------------------------------------|-------|------|----------|
| 2501818 Estudis de Francès i Català        | OT    | 3    | 0        |
| 2501818 Estudis de Francès i Català        | OT    | 4    | 0        |
| 2501856 Estudis de Francès i de Clàssiques | OT    | 3    | 0        |
| 2501856 Estudis de Francès i de Clàssiques | OT    | 4    | 0        |
| 2501857 Estudis de Francès i Espanyol      | OT    | 3    | 0        |
| 2501857 Estudis de Francès i Espanyol      | OT    | 4    | 0        |
| 2501913 Estudis d'Anglès i Francès         | OT    | 3    | 0        |
| 2501913 Estudis d'Anglès i Francès         | OT    | 4    | 0        |
| 2502533 Estudis Francesos                  | OT    | 3    | 0        |
| 2502533 Estudis Francesos                  | OT    | 4    | 0        |

**Professor de contacte**

Nom: Antoni Rossell Mayo

Correu electrònic: Antoni.Rossell@uab.cat

**Utilització de llengües**

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

**Altres indicacions sobre les llengües**

Els alumnes podran fer els seus treballs, proves escrites o orals en qualsevol llengua romànica

**Prerequisits**

No n'hi ha.

**Objectius**

L'assignatura ofereix una introducció a la literatura romànica dels segles XI i XIV, en les diferents llengües romàniques i en la llengua llatina medieval en la que es reflecteix la societat medieval, i una visió de conjunt de la intel·lectualitat, el món aristocràtic, el món burguès, l'església i el poble. Es tractaran temes com el plurilingüisme, la tradició oral i la música. Es realitzaran lectures comentades dels textos medievals dels que el professor en facilitarà la traducció. El temari compren la tradició literària i el context cultural de tradició llatina i romànica. L'assignatura aprofundeix en el comentari de textos literaris medievals, amb l'objectiu de familiaritzar l'estudiant amb els diferents estaments socials de la societat medieval. L'estudiant ha de portar a terme comentaris orals i escrits de textos literaris medievals i conèixer la bibliografia bàsica i la que el professor hagi esmentat i comentat a les classes.

**Competències**

### **Estudis de Francès i Català**

- Establir les pautes de definició dels gèneres literaris medievals a partir de la seva naturalesa oral o escrita.
- Estudi comparat i pluricultural les literatures romàniques medievals.
- Que els estudiants hagin demostrat que comprenen i tenen coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es basa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda d'aquell camp d'estudi.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguin aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.

### **Estudis de Francès i de Clàssiques**

- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Establir les pautes de definició dels gèneres literaris medievals a partir de la seva naturalesa oral o escrita.
- Estudi comparat i pluricultural les literatures romàniques medievals.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguin aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.

### **Estudis de Francès i Espanyol**

- Establir les pautes de definició dels gèneres literaris medievals a partir de la seva naturalesa oral o escrita.
- Estudi comparat i pluricultural les diferents literatures romàniques medievals.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguin aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.

### **Estudis d'Anglès i Francès**

- Establir les pautes de definició dels gèneres literaris medievals a partir de la seva naturalesa oral o escrita.
- Estudi comparat i pluricultural les diferents literatures romàniques medievals.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.

- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguin aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.

#### **Estudis Francesos**

- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguin aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.

### **Resultats d'aprenentatge**

1. Analitzar conceptualment una obra de la matèria en qüestió
2. Analitzar documents literaris medievals orals i escrits.
3. Argumentar sobre diversos temes i problemes literaris a propòsit d'obres diferents i avaluar els resultats.
4. Comentar textos literaris, aplicant els instruments adquirits, atenent el context històric i sociocultural
5. Comunicar de manera clara i en el registre adequat un treball acadèmic.
6. Construir un text escrit amb correcció gramatical i lèxica.
7. Construir un text oral amb correcció gramatical i lèxica.
8. Elaborar un discurs organitzat i correcte, oralment i per escrit, en la llengua corresponent
9. Expressar-se en la llengua estudiada, oralment i per escrit, utilitzant el vocabulari i la gramàtica de manera adequada.
10. Fer presentacions orals utilitzant un vocabulari i un estil acadèmics adequats
11. Identificar el context en què s'inscriuen els processos històrics.
12. Identificar las ideas principales de un texto sobre la materia y realizar un esquema
13. Identificar les idees principals d'un text sobre la matèria i fer-ne un esquema.
14. Identificar les idees principals d'un text sobre la matèria i realitzar un esquema
15. Identificar les idees principals i les secundàries i expressar-les amb correcció lingüística.
16. Interpretar críticament obres literàries tenint en compte les relacions entre els diferents àmbits de la literatura i la relació de la literatura amb les àrees humanes, artístiques i socials
17. Interpretar críticament obres literàries tenint en compte les relacions entre els diferents àmbits de la literatura i la relació de la literatura amb les àrees humanes, artístiques i socials.
18. Interpretar textos en profunditat i aportar arguments per fer-ne l'anàlisi crítica.
19. Mantenir una conversa adequada al nivell de l'interlocutor.
20. Organitzar amb eficàcia i rendibilitat la part autònoma de l'aprenentatge
21. Participar en els debats orals realitzats a l'aula de manera crítica i utilitzant el vocabulari de la disciplina
22. Potenciar la capacitat de lectura, interpretació i anàlisi crítica de textos literaris i lingüístics
23. Presentar treballs en formats ajustats a les demandes i els estils personals, tant individuals com en grup petit.
24. Ser capaç de definir els gèneres literaris medievals.
25. Ser capaç de realitzar un anàlisi comparatiu i pluricultural de les diferents literatures romàniques medievals.
26. Ser capaç de realitzar una anàlisi comparativa i pluricultural de les diferents literatures romàniques medievals.

## Continguts

### PROGRAMA DE L'ASSIGNATURA

1. Món llatí i món romànic, el divorci contemporani d'un matrimoni medieval. Plurilingüisme: Les Serments de Strasbourg. Llatí i francès antic, occità, llengua germànica, el bretó, el galès. Marc cronològic . La matèria antiga o clàssica. La matèria de Bretanya. La *matière* de França
2. Món religiós i món pagà: El còmput del temps i la vida quotidiana. El temps litúrgic i el temps literari. L'àmbit monàstic en la creació i difusió de l'obra literària. El món monàstic: monjos, monjes, *scriptoria*.
3. Història i literatura: Alfons X. Les cròniques. Jean de Froissart. El "sirventès": La croada dels Albigesos i Peire Cardenal.
4. L'Oraltat a la literatura medieval. Cultura escrita i oralitat: trobadors i clergues. Gènere literari i *profération*. Repercussions literàries de la transmissió\* oral
5. Espectacle i literatura: Joglars i teatre litúrgic. La música i la *performance*.
6. La música medieval
7. La "Cortesia" com a ètica aristocràtica: L'amor cortès i el *roman courtois*. Bernart de Ventadorn i Chrétien de Troyes. La cavalleria
8. Món literari alternatiu: Els intel·lectuals a l'Edat Mitjana. Els Goliards. Les Universitats.
9. Literatura i veu femenina. Les *trobairitz*. Les *cantigas d'amigo*. L'autobiografia.
10. Món popular i món aristocràtic: Els *Fabliaux*.
11. Viatge literari i realitat. Les pelegrinacions. Sant Jaume de Compostela, Sant Denís, i Jerusalem. Les croades.
12. Aristocràcia i mística medieval: Les beguines. Hildegarda de Bingen. Mística i intel·lectualitat: Rutebeuf. Mística i moviments socials: el catarisme.

## Metodologia

Elaborar un discurs sobre la societat medieval amb un rerefons històric i llegendari

Anàlisi d'un text LITERARI romànic i comparació amb els diferents estaments socials medievals

Desenvolupament d'un tema de l'assignatura a partir de la recerca bibliogràfica personal

## Activitats formatives

| Títol                                                                                         | Hores | ECTS | Resultats d'aprenentatge                  |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------|-------|------|-------------------------------------------|
| <b>Tipus: Dirigides</b>                                                                       |       |      |                                           |
| Anàlisi d'un text LITERARI romànic i comparació amb els diferents estaments socials medievals | 30    | 1,2  | 2, 3, 4, 5, 8, 11, 15, 17, 18, 24, 25, 26 |
| <b>Tipus: Supervisades</b>                                                                    |       |      |                                           |
| Desenvolupament d'un tema de l'assignatura a partir de la recerca                             | 20    | 0,8  | 3, 6, 8, 9, 12, 16, 17, 18,               |

**Tipus: Autònomes**

|                                                                                      |    |     |                                       |
|--------------------------------------------------------------------------------------|----|-----|---------------------------------------|
| Elaborar un discurs sobre la societat medieval amb un rerefons històric i llegendari | 30 | 1,2 | 1, 2, 3, 6, 8, 18, 22, 23, 24, 25, 26 |
|--------------------------------------------------------------------------------------|----|-----|---------------------------------------|

**Avaluació**

Els alumnes hauran de fer dos exàmens, un a meitat de curs i un altre final. Un cop aprovat el primer, la matèria d'aquest queda ja avaluada. L'alumne, d'acord amb el professor, triarà un tema monogràfic entre els continguts del programa que haurà d'investigar i desenvolupar. Tutoritzat pel professor haurà de fer una recerca bibliogràfica i presentar les fitxes de lectura de llibres i articles per escrit. Per últim haurà de presentar els resultats d'aquesta recerca també per escrit (cinc fulls com a mínim). Les fitxes de lectura s'intercanviaran entre els alumnes.

Els exàmens constaran:

1. d'una pregunta teòrica de la matèria impartida a classes
2. d'una pregunta teòrica sobre la recerca de l'alumne
3. d'un comentari d'un text vist a classe

L'avaluació tindrà en compte els exàmens (60%) de la qualificació, la recerca personal (30%), i la participació de l'alumne en els cursos (10%).

**Activitats d'avaluació**

| Títol                                                                                                   | Pes                                                                             | Hores | ECTS | Resultats d'aprenentatge                   |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------|-------|------|--------------------------------------------|
| Elaboració d'una guia bibliogràfica sobre un dels temes del programa, exposar-ho i discutir-ho a classe | Avaluació amb orientació instrumental i bibliogràfica                           | 20    | 0,8  | 1, 2, 3, 4, 11, 12, 16, 17, 18, 20, 25, 26 |
| Elaborar un discurs sobre literatura comparada amb un rerefons llegendari                               | Avaluació amb orientació instrumental i bibliogràfica                           | 30    | 1,2  | 1, 2, 6, 7, 10, 16, 17, 21                 |
| La literatura en el seu context social: Comentari sobre la literatura i les tradicions culturals        | Aproximació històrica i sociològica quant a la recepció de les obres literàries | 20    | 0,8  | 3, 4, 11, 12, 13, 14, 16, 17, 26           |

**Bibliografia****BIBLIOGRAFIA Bàsica**

Aurell, Martin, *La Vielle et l'Épée. Troubadours et politique en Provence au XIII siècle*, Paris, Aubier, 1989.

Bezzola, Reto, *Les origines et la formation de la littérature courtoise en Occident (500-1200)*, París, Champion, 1944-1963 (reedició Ginebra: Slatkine, 1984)

Buc, Philippe, *L'ambiguïté du livre. Prince, pouvoir et peuple dans les commentaires de la Bible*, Paris, Beauchesne, 1994.

Bumke, Joachim, *Höfische Kultur. Literatur und Gesellschaft im hohen Mittelalter*, München, Deutscher Taschenbuch Verlag, 1986

Foucault, Michel, *L'Archéologie du Savoir*, Paris, Gallimard, 1969

García de Cortázar, José Ángel, i Sesma Muñoz, José Ángel, *Historia de la Edad Media. Una síntesis interpretativa*, Madrid, Alianza Universidad, 1997

Hauser, Arnold, *Història social de l'art i de la literatura*, Barcelona : Edicions 62, 1966

Meneghetti, Maria Luisa, *Il pubblico dei trovatori. La ricezione della poesia cortese fino al XIV secolo*, Turín, Einaudi, 1992<sup>2</sup>

Pirot, François, *Recherches sur les connaissances littéraires des troubadours occitans et catalans des XII<sup>e</sup> et XIII<sup>e</sup> siècles*, Barcelona, Real Academia de Buenas Letras, 1972.

Verger, Jacques, *Les gens de savoir en Europe à la fin du Moyen Âge*, Paris, PUF, 1997.